

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IV](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 15 : De Gratiis](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 15 : De Gratiis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[45\] : De Gratiis](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IV

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - IV, 15 : De Gratiis](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV

[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 16 : Des Graces](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV

[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 15 : Des Graces](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 414-417

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Grâces](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

dinem libidinosorum : quod tamen ad res diuiniore translatum immensam summi Dei liberalitatem & munificentiam significat, quia sine furo & fallacijs mēs diuina prouidet rebus humanis, cum nihil omnino inde expectet se commodi relationem. Cum igitur Cupidinem diuinitus in res humanas transfundi putarunt, merito optimum & pulcherrimum Deum esse dixerūt & antiquissimum, cum Dei benignitas sempiterna sit, ac tunc primum nobis cognita est, cum mundum creauit, quare cum chaos mixtus fuisse dicitur : hanc ab hominum cupiditatibus secerentes celestem Cupidinem appellarunt. At qui in parte animi nostri rationis expette sit, cur non erit potius furor & infania quam Deus vocandus? nam Phocylades etiam illum Deum esse negauit, affectumque humanum existere asseruit, cum ita inquit :

ὁ γὰρ ἔρωσ θεός ἐστι, πάθος δ' αἰδ' ἦλον ἀ πάντων.

Non Deus est Amor, ac cupido non nocua cura.

At nunc de Gratijs dicamus.

De Gratijs.

CAP. XV.

GRATIÆ, quæ vocatæ sunt à Latinis, à Græcis χάριτι, aliorum patetum filiarum ab alijs scriptoribus creditæ sunt. Hesiodus in Theogonia illas ex Eurynome Oceani filia, & è Ioue natas esse tradidit in his versibus :

τρῆς δ' εἰσι εὐρυνόμῃ χάριτες τῆκε καλλιπαρήτες,

ἢ κλειοῦ κούρη πολυήρατον ἄδασ ἔχασα.

À γλαίητι, καὶ εὐφροσύνῃ, θαλίητι ἱρατρίδι.

Tres sibi & Eurynome Charitæ parit, edit a matre

Oceano forma præstanti & corpore Nymphe,

Euphrosynen, atq; Aglaian, Thaliāq; decorant.

Orpheus verò in hymno quodam in laudem Charitum cōposito non Eurynomes, sed Eunomiæ & Iouis filias esse ait in his :

διὸ τί μοι ὦ χάριτες μεγαλίων μοι, ἀγλαότιμοι,

εὐχαίριες ζωόεσι καὶ εὐνομίης βαθυκέλευ,

À γλαίητι, θαλίᾳ, καὶ εὐφροσύνη πελοῦσθῃ,

χαρμοσύνης γινέτ' ἱρα.

Hæc agite ò Charites celebres, generanda propro,

De Ioue prognata, Eunomiaq; parentibus olim:

Aglaia, Euphrosyneq; Thaliaq; splendida: clara

Lætia matres.

AMJ

Alij Iouis & Autonoes illas filias esse tradiderunt, nominaruntq; Pasitheam, Euphrosynen, & Aegialen. Antimachus antiquissimus poeta illas *Aegles* & Solis filias esse censuit. Has alij duas tantum putarunt, Chitan & Phaenam: Alij Auxo & Hegemonen, ut ait Pausanias in Bœoticis. Fuit Suadela etiam à nonnullis inter Gratias numerata. At communior tamen fuit sententia quòd tres fuerint, ut in eo versu testatur Meleager:

τρίαι μιν χάριτες, τρεῖς δὲ γλυκυπέθεινοι αἰθέριαι.

Sunt triplices Charites, tres Hora: casta & virago.

Invigunt unà ferè semper à poetis, ut iunxit Horatius in quarto carminum:

*Gratia cum Nymphis geminiq; sororibus audet
Ducere nuda choros.*

Harum unam cæteris sororibus iuniorem Aglaiam Vulcani aiunt fuisse uxorem, ut eo versu indicatur:

Ἀγλαίαν δὲ ὁ Ἡφαιστος ποίηται ἄμιστον.

Aglaiam facit uxorem Vulcanus at ipsam.

Omnes tamen scriptores Veneris alleclas putarunt Gratias, quarum de habitu non parva fuit disputatio. siquidem alij nudas, alij indutas fuisse voluerunt. Paul. in Bœoticis Gratias antiquitus tam à sculptoribus, quàm à pictoribus, & à poetis cum vestibibus introductas fuisse testatur: quarum artifices Pythagoras Parmis, & Bupalus, & Apelles extitere; & Socrates Sophronisci F. illas indutas in vestibulo arcis Atheniensium collocavit. His comas pulchras tribuerunt antiqui, ut in hoc carmine testatur Homerus in hymno in Apollinem:

αἰτὰρ ἰὺ πλόκαμοι χάριτες, καὶ εὐφροσύνη αἰθέριαι.

Pulchricoma Charites, & lata protinus Hora.

Horatius præterea in libro primo carminum illas soluisse zonas inquit, cum frustra zona sine vestimentis portari soleat, quæ cingulum est vestium, cum inquit:

Feruidus tecum puer & solutus

Gratia zonis properentq; Nympha.

Illæ igitur cum vestibibus operirentur antiquitus, vel quia turpe esset aspectu nudas mulieres sine vestibibus conspici, vel quia brumæ frigora formidarent, inciderunt in recentiores tanquam in latrones, à quibus spoliatae sint: & aufugere denique ex orbe terrarum sunt coactæ, ut præclare inquit ille poeta:

ἤχρη μὲν πίστις μεγάλη θεὸς, ἤχρη δ' ἀνδρῶν
 κωφροσύνη· χάρις τ' ὦ φίλα γλυῦ ἔλεπον.
*Ipsa fides perijt magni Dei, ipsa virorum
 Et probitas: terram diffugiunt Charites.*

Primus omnium mortalium Gratijs templum erexit Eteocles quidam Rex Orchomeniorum: nam sepius ad Orchomenios has locum ire solitas ad fontem Acidalium dixerunt antiqui, ut testis est Strabo libro nono. atque de Gratijs hactenus fabulosè.

¶ Dicuntur Gratiæ filix esse Iouis & Eurynomes, quod nihil aliud significat, quàm fertilitatem agrorum, frugumq; abundantiam: nam εὐρὺν latè significat, at εὐμος legem. hæc nimirum agrorum vbertas non nisi pacis beneficio prouenit, quod ipsum significat etiam Eunomia. vbi enim leges & æquitas dominatur, cessatque vis, & latrocinia, & direptiones alienarum rerum; tunc agri ridet, domus lætantur, templa Deorum immortalium iucunda sunt, omnibusq; rebus ornamentum accedit. hoc tamen munus non est solius Eurynomes, aut Eunomiæ, aut Autonoes, quod nomen prudentiam significat: sed etiam Iouis. nam humanæ facultates nullæ sufficiunt ad Gratiarum procreationem, cum diuina clementia opus sit, & aeris temperie optimè affecti. Id enim senserūt illi qui Solis & Egles Gratiæ filias putarunt, cum nihil sine diuina bonitate, Solisq; calore nasci posse crediderint. Est enim profectò Sol omnium elementorum gubernator, è cuius vi radiorum vbertas agrorum & omnium rerum nitor exoritur. Sunt illæ tres coniunctæ sorores creditæ, quia triplex est vtilitas agriculturæ, è cultu agrorum scilicet, arborum, & animalium: quare illa nomina meritò data sunt Gratijs. Est enim ἀλάλα amœna arborum pullulatio, quippe cum ἀλάλα pullulare significet, vnde Thalia ducta est. Aglaia splendor est, & Euphrosyne lætitia, quæ ex agrorum cultu & vbertate dominum afficit. Hanc Aglaiam Vulcani vxorem dixerunt, quia splendor etiam sit è singulis artibus proueniens. alij Pasitheam vnã Gratiarum pro Aglaia esse dixerunt, quod ad gregis aut iumentorum huc illuc cursitantium lætitiã spectat: nam παθήει currere significat, πᾶσι quoque. Istæ dictæ sunt beneficiorum Deæ, quoniam sine fertilitate agrorum nemo diues, nemo munificus esse potest. Dux illarum nos respiciunt, cum vna auertatur, quia multiplex est mes-

Es & terræ liberalitas, quæ tantum frugum acerrimum pro exiguo seminum cumulo reddiderit, si cæli clementia ita patiatur. Neq; placet illorum sententia, qui dicunt pro acceptis beneficiis duplicem gratiam referri convenire: quoniam viri boni multiplicem referunt: at mali non modò nullam, sed iniurias plerumque pro acceptis beneficiis facessunt. quidam enim cum gratias referre nolunt, tum demum se liberos fore arbitrantur, si aliquam iræ simulationem inueniant. atque is non vir bonus planè est, sed gratiarum venditor & mercator, qui facit beneficium vt duplex referat. Has virgines putarunt, quia honestissimum est lucrum è rebus prædictis, neq; tamen nudas omnino illas esse concesserim, quia nemo nisi insanus, aut Deus optimus, & omnium pater nulla spe oblata est munificus. nam quæ in Deo laudabilis est munificentia & liberalitas, illa stultitia est in homine, nisi cum prudentia fuerit coniuncta. Vocatæ postea sunt Charites non solum illæ superiores, sed omnia quæ incunda viderentur, gratias continere, quasi leuitiam, dicta sunt: vt in his inquit Musæus:

πρῶτῃ δ' ἰκαλιῶν χάριτες ῥέουσι δὲ πάλαι
τρῆσι χάριτες ἕβριστατο τε φουκίῳ. αἴς δ' ἔτις Ἡρῶς
ἑφ' αὐαῖς γάλας, ἰκατὸν χάριταςι τῶν ἡλῶ.

Tres charites præter falsò dixere, stuebant

Nam charites plures è membris enim ocellas

Ridens strobæbat centum, vel pluribus, Herus.

Quid igitur sibi per Gratianum inuentionem voluerunt antiqui? homines ad pacem & ad probitatem hortabantur, quoniam ex his per diuinam bonitatem, quæ semper vitis bonis est propensâ, omnia commoda, omnes diuitiæ, omnis tranquillitas in humanum genus manaret. atque ita homines ad studium honestissimum agriculturæ hortabantur. Verùm cum iniuriæ & auaritia omnia recta consilia subuertissent, omnemque vitæ tranquillitatem, & agriculturæ studium profanassent, has tertiam reliquisse inquit poetæ: quas cum ad priuata negotia quidam detorsissent, spoliarunt, nudas ostenderunt, multisque iniuriis affecerunt, & ridicula quædam de illis confinxerunt, quæ illis explananda relinquimus. Nunc vero dicamus de Horis.

De Horis. CAP. XVI.

DE Horarum parentibus & nominibus nulla est dubita-
D